

EN VISION FOR EN PSYKEDELISK FREMTID af Kevin Mikkelsen, Sidsel Marie, Benjamin Christensen, Marie- Louise Peterslund Triksys, Dennis Spang Vestergaard, Mie Lykke Jeppesen, Rebecca Rosenbæk Due, Mickey Ørn Albertsen, Kamilla Veirum Høgsgaard, Marcus Kinch Riis-Vestergaard & Maya Malvine

Denne artikel er en skriftlig manifestation af en dialog, der har udviklet sig i Center for Psykedelisk Dannelse i løbet af de sidste par år, og som fortsat er i udvikling. Forfatterne til artiklen er individer, som har engageret sig i denne dialog og budt ind med deres unikke perspektiver og faglighed.

*"Sjældent, om nogensinde, er nogen af os blevet helbredt i
isolation – helbredelse er en proces af forbindelse og forening"*
- bell hooks

Psykedeliske substanser vil med stor sandsynlighed i løbet af det næste årti blive integreret i vores samfund som en 'medicin' i psykiatrien. Dette betyder, at psykedelikas rolle primært vil blive defineret fra et psykiatrisk og farmakologisk perspektiv, da psykiatrien og læger per tradition har retten til at udskrive medicin og psykofarmaka. Mange repræsentanter fra både medicinsk institutionelle og ikke-institutionelle rammer, der beskæftiger sig med psykedeliske substanser, har dog påpeget, at psykedelika adskiller sig markant fra konventionel medicin og også ville kunne gavne mange mennesker, som ikke behøver en psykiatrisk intervention. Forskning og individuelle vidnesbyrd har illustreret, at psykedelika kan øge et individs følelse af forbundethed til sig selv, mennesker og universet; de kan anspore til mystiske og noetiske oplevelser; stimulere folks åbenhed og kreativitet; inducere følelser af ærefrygt og accept; forstærke følelsen af forbindelse til naturen; facilitere følelsesmæssig og kropslig forløsning; påvirke selvforståelse og fornemmelsen af agens; give nye perspektiver på eksistentielle temaer som mening, ansvar og dø-

den; og en del tyder på, at de kan inducere neuroplasticitet og påvirke vores indlæringssevne (se essayet "Kan psykedelika gøre os til mere hele mennesker?" i denne antologi).

Hvad ville det betyde, hvis disse potentialer ved den psykedeliske oplevelse også blev anerkendt på samfundsplan? Hvordan kunne det se ud, hvis psykedelika blev integreret i fællesskaber, der strækker sig ud over de medicinske institutioner?

I denne tekst vil vi præsentere ét foreløbigt svar på disse spørgsmål: et svar, der er funderet i diskussioner, gennemtænkning og erfaringer fra aktører i det danske og internationale psykedeliske miljø. Dette med håbet om at initiere en kollektiv, kreativ proces, der kan fortsætte med at skabe nye veje i den psykedeliske verden, virkeliggøre alternativer og hele tiden tilpasse sig og respondere på samtidens udfordringer. Vi vil reflektere over, hvilke ideer og organisationsprincipper der kan drive en sådan udvikling på en hensigtsmæssig måde. For at tænde fantasien og invitere læseren til at tænke med os, vil vi begynde med en mulig slutning. Forestil jer følgende:

Sarah havde længe gået med en tung byrde, der syntes at tage farven ud af livet, da en ven fortalte hende om det lokale psykedeliske dannelses- og trivselscenter. Med en blanding af spænding og nervøsitet trådte Sarah ind på centret, hvor hun blev mødt af hjertevarme mennesker, der fortalte hende om centrets unikke tilgang med personligt medejerskab og fællesskab i fokus. Centret var en oase af fred, omgivet af blomstrende træer og duftende blomsterbede.

Støttet af omsorgsfulde guides blev Sarah holdt gennem en psykedelika-assisteret indre rejse, hvor hun gennem tårer og latter oplevede styrke, smerte og en øget forståelse af sig selv.

Hun deltog i workshops, hvor hun fik øget selvkendskab og værktøjer til selvregulering. Hun fandt en fornyet relation til naturen gennem centrets meditative vandreture og blev inspireret til at give tilbage ved at hjælpe nye deltagere på deres rejse. Hun følte sig forbundet til et større formål og styrket af de dybe forbindelser, hun havde skabt på centret.

Sarah engagerede sig også i centrets sociale aktiviteter

og arbejdede sammen med andre for at bidrage til en positiv indvirkning på lokalsamfundet. Sarahs psykedeliske oplevelse havde ikke blot ændret hendes eget liv, men også beriget livet for dem omkring hende.

Selvom historien om Sarah på mange måder er en realistisk portrættering af et livsforanderende vendepunkt, er det vigtigt at være opmærksom på, at der også er en række faldgruber forbundet med brug af psykedelika. For de klassiske psykedelikas vedkommende synes disse faldgruber dog i høj grad at kunne undgås eller formindskes ved grundig forberedelse og ved at sikre den rigtige ramme under og i tiden efter den psykedeliske oplevelse. I dette essay præsenterer vi derfor nogle ideer til, hvad vi kan gøre på et strukturelt og lokalt niveau for at støtte en hensigtsmæssig og bred integration af psykedelika i vores samfund, der tager højde for disse faldgruber.

Først redegør vi for kontekstens indflydelse på den psykedeliske oplevelse ved at konceptualisere psykedelikas potentiale som læringsagenter (diskodelika) og socialiseringsagenter (sociodelika), der tager form efter den kontekst, de er indlejret i. Vi forsøger derefter at tegne konturerne til, hvordan vi kan skabe psykedeliske organisationer, som kan indskrive psykedelika i en håbefuldst social vision. Vi vil her fremlægge en række ideer og forslag til principper, som vi mener med fordel kunne indgå i en ny psykedelisk samfundsinstitution.

Vores skitser til en psykedelisk samfundsinstitution strækker sig over et bredt psykologisk og sociopolitisk felt og må derfor anses som foreløbige anslag. Intentionen med dette essay er ikke at fremlægge en endegyldig plan, men at inspirere til yderligere dialog og debat på tværs af den psykedeliske (og politiske) sfære.

KONTEKSTENS VIGTIGHED I DEN PSYKEDELISKE OPLEVELSE – DISKODELIKA OG SOCIODELIKA

”Sagen kan koges ned sådan: Alt liv hænger sammen. Vi er alle fanget i et uløseligt netværk af gensidighed, bundet op i skæbnens gevandter. Hvad der rører én af os direkte, berører os alle indirekte.”

- Martin Luther King Jr.

I dette afsnit vil vi præsentere en forståelse af psykedelika som læringsa-

genter/diskodelika (disco = latinsk for at *lære*) og socialiseringsagenter (sociodelika). Dette indebærer at forstå psykedelika som teknologier, der både kan åbne op for nye indsigter og perspektiver og forstærke læringsprocesser. Idet den respektive sociokulturelle kontekst for enhver psykedelisk indtagelse former den psykedeliske oplevelse og i forlængelse heraf individet, kan psykedelika endvidere indgå som element i en socialiseringsproces og forstås som en socialiseringsagent.

Man har længe været bekendt med, at psykedelikas effekter er stærkt betinget af ekstraparmakologiske faktorer (andre faktorer end selve stoffet). I en vestlig kontekst bruger man begreberne 'set' og 'setting' til at anerkende indflydelsen af sådanne faktorer på den psykedeliske oplevelse. 'Set' refererer her til individets eksisterende karaktertræk, sindstilstand og forventninger, og 'setting' til personens umiddelbare sociale og fysiske miljø under påvirkning.

Socialpsykologer og antropologer har i stigende grad også formået at rette fokus mod vigtigheden af 'matrix' og det kollektive set & setting for den psykedeliske effekt. Disse koncepter refererer til henholdsvis den sociale kontekst og de kulturelle og politiske dimensioner samt resourcer (bøger, teorier, sprog, ritualer, podcasts m.m.), som findes i det omgivende samfund, og som former forestillingen og fortællingen om den psykedeliske oplevelse samt den efterfølgende fortolkning og forståelse af oplevelsen. Hvilke ritualer, institutioner og diskurser omgiver den psykedeliske oplevelse? Er substanserne socialt accepterede? Har man en forstående omgangskreds (arbejdsplads, familie, venner)? Hvem hjælper til med at fortolke oplevelsen? For at forstå interaktionen mellem den psykedeliske oplevelse og det omgivende samfund, har sociolog Ido Hartogsohn i sin bog *American Trip* uddybet ideen om det kollektive set & setting og konceptualiseret psykedelika som en suggestibel teknologi⁷. Hans grundlæggende argument er, at den psykedeliske oplevelse altid interagerer med det kollektive/sociokulturelle set & setting i et feedback loop, hvori den psykedeliske oplevelse og konteksten yder gensidig indflydelse på – og definerer – hinanden.

Nogle spændende eksempler på, hvordan dette loop aktivt kan bruges til at forstærke kulturel og social sammenhængskraft, kan findes i studierne af Marlene Dobkin de Rios og Charles Grob. De to forskere beskriver, hvordan nogle oprindelige folk inkorporerer psykedelika som en del af overgangsriter, hvor de unge assisteres i tolkningen af oplevelsen, og deres påvirkelige tilstand benyttes til at lære dem om kulturelle værdier og normer og deres plads i fællesskabet.^{5,6,7,8} Psykedelikas tilsy-

neladende egenskab til gennem faciliteret brug at kunne tilpasse individer til udvalgte sociokulturelle normer er andre steder blevet benævnt som "kulturel plasticitet"⁹ og "politisk pluripotens".¹⁰ Det vil sige, at psykedelika ikke i udgangspunktet fører til særlige kulturelle eller politiske overbevisninger, men at substanserne kan bruges til at fremskynde kulturel assimilation inden for et mangefold af politiske og sociale systemer. Forskning har også vist, at psykedeliske gruppeceremonier kan bidrage til følelsen af social forbindelse, og at denne følelse er korreleret med det terapeutiske resultat,¹¹ noget, der har fået psykolog og psykedelisk forsker Rosalind Watts til at kalde psykedelika "forbindelses-agenter".

Der er gennem tiden blevet brugt et væld af ord til at beskrive psykedelika, heriblandt: enteogener, fantastika, hallucinogener, medicin og plantemedicin. Senest er termen 'psykoplastogener' blevet populær, fordi neuroforskning og dyreforsøg tyder på, at psykedelika kan bidrage til øget neuroplasticitet. Nogle forskere antager endda, at dette kan være en af de primære årsager til psykedelikas terapeutiske effekter.¹² Øget og/eller induceret neuroplasticitet er postuleret som den underliggende biologiske mekanisme, der ligger til grund for øget kognitiv fleksibilitet og potentialet til at ændre livsperspektiv og fortællinger om sig selv og verden. Derudover stimulerer psykedelika forbindelser, fleksibilitet og kommunikation mellem flere netværk i hjernen.¹³ Neurologisk set synes psykedelika altså at fremskynde tillæring af (nye) tankemønstre. Men neurovidenskaben beskæftiger sig sjældent med det essentielle spørgsmål: hvilke tankemønstre?

Forskning har også vist, at psykedelika kan øge folks score i karaktertrækket 'åbenhed', som ifølge denne personlighedsteori (femfaktormodel) bl.a. er forbundet med nysgerrighed og intellektuel udforskning og åbenhed over for andre mennesker. Ifølge antropolog David Dupuis gør psykedelika individet hyper-påvirkeligt, hvilket ifølge ham rejser etiske spørgsmål om, hvilken magt facilitatorer og terapeuter har over deres klienter. Senest har forskning vist, at patienter integrerer ideer i deres selvfortælling, som de er blevet fortalt i forberedelsen til en psykedelisk oplevelse.¹⁵

Flere forskere har redegjort for psykedelikas funktion i kreative processer, idégenerering og problemløsning,¹⁶ og den canadiske forsker Kenneth Tupper har argumenteret for en integration af psykedelika i voksenuddannelser.¹⁷ Hos oprindelige folk er psykedelika blevet betragtet som

”plante-lærere”, som man kan kommunikere med for at opnå indsigter i både selvet og verden.¹⁸

Psykedelika har længe været betragtet som ’uspecifikke forstærkere’, og både Alan Watts og Stanislav Grof har beskrevet dem som et mikroskop for sindet – altså et instrument, der kan bruges til indadskuende læring og undersøgelse.

Dette er bare få af mange grunde til, at vi også burde betragte psykedelika som lærings- og socialiseringsagenter. Der kommer hele tiden flere grunde til, for udbredelsen af psykedelika stimulerer i stigende grad spørgsmål og samtaler om etik¹⁹ og om, hvad konsekvenserne kan blive af psykedelika i de ’forkerte hænder’.²⁰ Det er dog vigtigt at sige, at intet tyder på, at en enkelt psykedelisk oplevelse kan bruges til at hjernevaske folk eller få folk til at tro på noget, der ligger langt uden for deres forudgående verdensbillede.^{21,22}

Den psykedeliske oplevelse beskrives ofte som en genfødsel. I den forstand er det helt essentielt, at vi kigger på, hvilke ’forældre’ vi vælger, hvilken verden vi bliver ’genfødt’ ind i, og hvem og hvad der præger os i vores påvirkelige ’første år’. Ligesom ved en almindelig fødsel er (udfaldet af) en persons psykedeliske ’genfødsel’ og personens efterfølgende liv stærkt afhængigt og influeret af omgivelserne – forberedelsen, facilitatoren, fællesskabet, kulturen.

PSYKEDELISKE DANNELSES- OG TRIVSELSCENTRE – EN SOCIO-PSYKO-BIO-EKSISTENTIEL MODEL

”In the end, it’s altered traits, not altered states, that matter. ‘By their fruits shall ye know them.’ (...) human history suggests that without a social vessel to hold the wine of revelation, it tends to dribble away...That’s the next research question, it seems to me: What conditions of community and practice best help people to hold on to what comes to them in those moments of revelation, converting it into abiding light in their own lives?”

- Huston Smith

Hvis vi anerkender, at den psykedeliske oplevelse kan katalysere meningsfuld og omfattende læring og forandring, og at denne læring og forandring ofte er stærkt betinget af den sociale og kulturelle kontekst, hvori den finder sted, bliver det pludselig altafgørende at overveje denne

kontekst. For nuværende virker psykiatrien til at blive den primære kontekst, men det virker usandsynligt, at den vil kunne rumme den multifacetterede brug af psykedelika, vi allerede ser finde sted i samfundet i dag (se essayet *"Mellem sunde mennesker og syge miljøer – psykedelisk brug i en verden, der betyder noget"* i denne antologi).

Brugen af psykedelika er allerede i hastig fremgang hos de mange undergrundsfacilitatorer, der arbejder med psykedelika i Danmark. Vores håb er, at sådanne aktører også vil kunne finde inspiration i de tanker, der fremlægges her. Mange mennesker vil opsøge sådanne muligheder, fordi de enten ikke vil have lyst eller være berettiget til at blive en del af det psykiatriske system. På en helt pragmatisk baggrund er vi tilhængere af, at folk kan samles om psykedelika med de mennesker, de ønsker, uden at de skal kriminaliseres og stigmatiseres.

Det, vi her advokerer for, er essentielt en velovervejet, dialogisk og demokratisk samfundsinstitution, hvis formål er at bidrage til social og kulturel sammenhængskraft, sørge for adgang til (psykedelisk) trivsel og uddannelse for alle, stimulere den demokratiske samtale på lokalplan og kanalisere økonomiske, kulturelle og sociale ressourcer tilbage til og rundt i lokalsamfundet. Altså et noget større sociokulturelt perspektiv og projekt end individets bedring og trivsel i psykiatriske omgivelser eller i separate fællesskaber centreret omkring psykedelika og enkelte facilitatorer.

Den opgave, der egentlig foreligger, er at indlejre psykedelika i en rig kulturel kontekst, der kan rumme forskellige forståelser af sundhed, mystiske oplevelser og individets plads i fællesskabet. En kontekst, som befordrer langsigtede positive forandringer for individ og samfund. Så hvordan ser sådan en kulturel kontekst ud? I det biomedicinske forskningsparadigme forsøger man at reducere og kontrollere 'ekstrafarmakologiske faktorer' eller kategorisere dem som placebo. Her foreslår vi et tankeeksperiment, hvor vi spørger: Hvordan ville det se ud, hvis vi prøvede at maksimere de ekstrafarmakologiske faktorer i henhold til nogle konkrete visioner og værdier? Med baggrund i alt det, du har læst indtil nu, vil vi invitere dig til at tage noget tid til at overveje dette spørgsmål med dig selv. Hvordan ser de optimale samfundsmæssige omstændigheder for psykedelisk brug ud?

Vi forestiller os en institution, som ligner en kombination af et moderne forsamlingshus, en uddannelsesinstitution, en social inkubator, et værested, et center for eksistentiel udforskning. Et lokalt tilbud, hvor der i

fællesskab, i en demokratisk og involverende dialog, udtænkes og udvikles nye ideer og rammer for psykedelisk brug. Et mødested, hvor der spejles, lyttes, læres og forbindes på tværs af individuelle problemstillinger, temaer og oplevelser. En institution, der sætter individet i stand til at navigere i en kompleks virkelighed som et socialt ansvarligt menneske i det 21. århundrede. Vi forestiller os et komplementært, interdisciplinært tilbud for individer, der reelt ikke kræver indlæggelse eller lægelig behandling. Et sted for udvikling af psykedeliske riter og ritualer til livets store overgange og for profylaktisk og palliativ brug, hvilket dårligt hører hjemme i et psykiatrisk eller kommercielt system. Et sted for filosofisk, eksistentiel og spirituel udforskning af livets store spørgsmål. Et sted, der også kunne fungere som ind- og udslusning i og fra det psykiatriske system. Et sted, hvor udgangspunktet er, hvordan vi får mennesket til at trives og forbindes til fællesskabet. En relationel praksisarena, hvor individet har mulighed for at udvikle sin følelsesmæssige, kommunikative og menneskelige intelligens. Denne institution kan rumme både individer, som endnu ikke har påbegyndt deres rejse ind i det psykedeliske, individer, som er kommet galt afsted med psykedelika på grund af uhensigtsmæssig brug eller uheld, og individer, som ønsker aktivt at bruge psykedelika eller diverse terapeutiske praksisser i deres videre udforskning af dét at være menneske. Men institutionen kan favne endnu bredere og også være et sted, man kan opsøge, når man står i en eksistentiel krise, har mistet en nær relation, går igennem en skilsmisse, har svært ved at finde meningen i eksistensen, føler sig ensom eller på anden måde har brug for et nærværende og vedkommende fællesskab. Et foreløbigt navn til et sådant sted vil for tekstlæsningens formål her være et psykedelisk dannelses- og trivselscenter (forkortes DTC).

Så hvad kunne være de praktiske og konkrete elementer i sådan et lokalt, fællesskabsorienteret, demokratisk, psykedelisk dannelses- og trivselscenter (DTC)?

PRINCIPPER FOR OPBYGGELSEN AF PSYKEDELISKE DANNELSES- OG TRIVSELSCENTRE

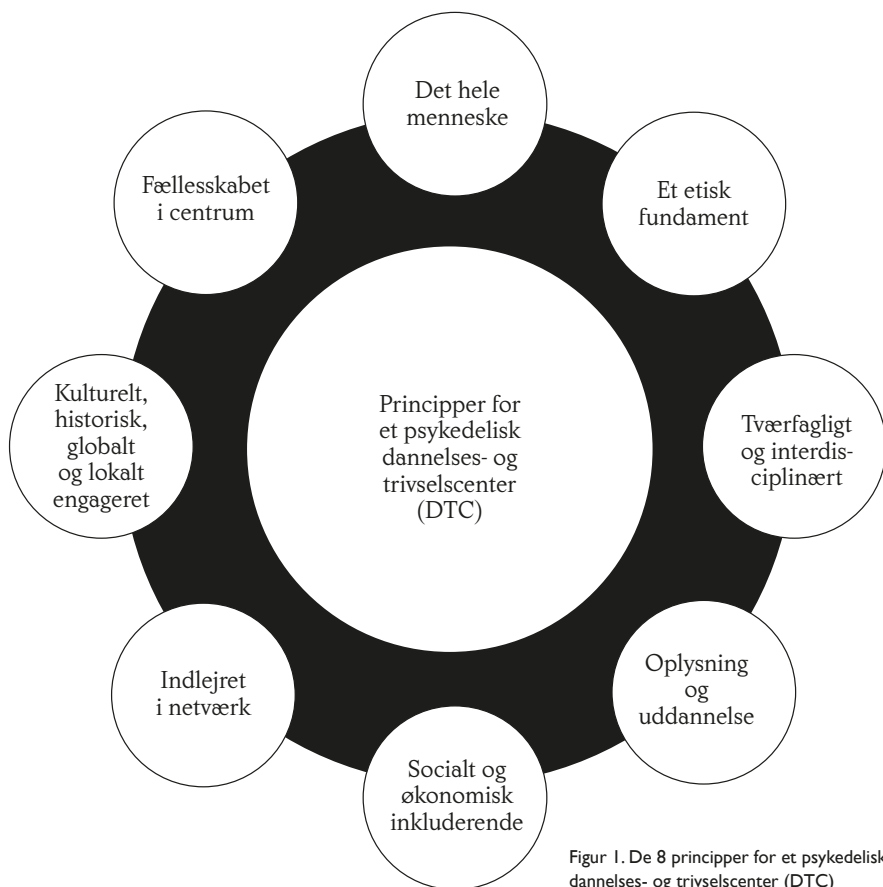
"If the outcome of psychedelic therapy remains exclusively in the intrapsychic spheres, we are missing a great opportunity. The therapeutic potential of experiences in expanded states of consciousness is not only individual, but also interpersonal, social, and collective."

- Marx Aixelà

Vi vil her fremlægge vores bud på en række principper (se figur 1), som potentielt kan danne grundlag for et DTC. Principperne er baseret på en forståelse af psykedelika som potentielt sundhedsfremmende for de fleste mennesker. De er samtidig informeret af vores viden om de sociokulturelle faldgruber, der kan være ved den samfundsmæssige udbredelse af psykedelika. Principperne er forankret i FN's verdensmål.

Vi vil fremlægge ideer til en institution, der er i stand til at foretage en trefoldig bevægelse på samme tid:

1) At stille et sikkert og forsvarligt rum til rådighed for psykedeliske sessioner af terapeutisk, spirituel og filosofisk karakter; 2) at sikre vedvarende læring om psyke, krop, natur og gensidige relationer samt om, hvordan man kan navigere i verden med selvkendskab og selvkundskab assisteret af psykedelika og fællesskab; 3) at sætte folk i stand til at navigere i en kompleks virkelighed som biosocialt ansvarlige mennesker i det 21. århundrede, og dermed være med til at skabe positiv udvikling i natur og samfund.

Figur 1. De 8 principper for et psykedelisk dannelses- og trivselscenter (DTC)

DET HELE MENNESKE

Det første princip danner grundlag for resten af principperne. Princippet om 'det hele menneske' involverer en grundlæggende forståelse af mennesket som:

- Socialt – Det vil sige indlejret i menneskelige relationer og miljøer, som (mis)trivsel i høj grad er en reaktion på. Mennesker har et grundlæggende behov for at føle sig forbundet til andre mennesker, naturen og den verden, de bebor.
- Symbolsk – Hvormed rituelle og symbolske kulturelle praksisser såsom meningsfulde overgangsceremonier, højtider eller livsmarkeringer hjælper mennesket til at forstå sin eksistens og plads i verden.
- Meningssøgende og -skabende – Med behov for betydningsfulde fortællinger og visioner, som vi kan indskrive os selv i.
- Agent – Kan tage ansvar og ejerskab for egne handlinger, eget liv og egen helingsproces. Livskvalitet øges af medejerskab, indflydelse og ved at bidrage værdifuldt til fællesskabet.
- Etisk – Med en unik evne til at kunne reflektere over egne handlinger i relation til andre levende væsener og jorden.
- Et væsen, der kan have (gavn af) mystiske oplevelser, som umiddelbart ligger uden for vores forståelse.
- Et væsen, der under visse omstændigheder er i stand til at handle udelukkende i egen interesse og udøve ekstrem vold mod andre mennesker, og til at bruge psykedelika til det formål.

Alle disse egenskaber er betydningsfulde for (mis)trivsel. Mange elementer af denne menneskeforståelse er at finde i vidnesbeskrivelser af den psykedeliske virkning på tværs af tid og sted. De vil derfor være helt centrale i vores videre konceptualisering af principper for en psykedelisk samfundsinstitution.

FÆLLESSKABET SOM CENTRUM

Psykedelika kan øge individets følelse af forbindelse, hvilket kan kultiveres yderligere af den sociale ramme, brugen finder sted i. I stedet for det vanlige individualistiske udgangspunkt i psykedelisk terapi foreslår vi at sætte fællesskabet og individets plads i og forbindelse til fællesskabet i centrum. Dette indebærer et aktivt arbejde for at skabe et ikke-dømmende, empatisk og ligeværdigt fællesskab, hvori folk kan have samt integrere, gå i dialog om og udforske deres psykedeliske oplevelser i fællesskab. Sådanne steder kan forstås som relationelle praksisarenaer, hvor det er muligt at udforske og udvikle ens evne til at relatere til andre men-

nesker gennem aktiviteter som delingscirkler, velgørende og naturgenoprettende arbejde, *encounter*-grupper og workshops samt kommunikative metoder som eksempelvis *authentic relating*, *circling* og ikkevoldelig kommunikation.

At bringe fællesskabet i centrum indebærer også en anerkendelse af, at mødet med normalsamfundet og dagligdagen efter en psykedelisk oplevelse kan være konfliktfyldt. Et DTC arbejder også for at inkludere og uddanne individets sociale sfære i forberedelsen til og integrationen af den psykedeliske oplevelse.

Som Ellenhorn og Mugianis skriver, forstår vi ofte psykedelisk integration som en individuel proces, men for at være virkelig gavnlige, bør psykedelika være integreret i en social vision for lighed og retfærdighed.²³ Vi tror på, at psykedelikas virkelige potentiale for kollektiv trivsel ligger i at forbinde og integrere mennesker, fællesskaber og økosystemet.

INDLEJRET I NETVÆRK AF ORGANISATIONER OG MENNESKER

Endnu en måde, hvorpå vi kan lære af og arbejde med psykedelikas forbindende egenskaber, er ved at indlejre psykedeliske organisationer i netværk af andre organisationer og mennesker. Psykedelika faciliterer mere integreret kommunikation mellem dele af vores hjerne – hvorfor ikke også lade dem facilitere forbindelser og øget kommunikation på tværs af dele af samfundet?

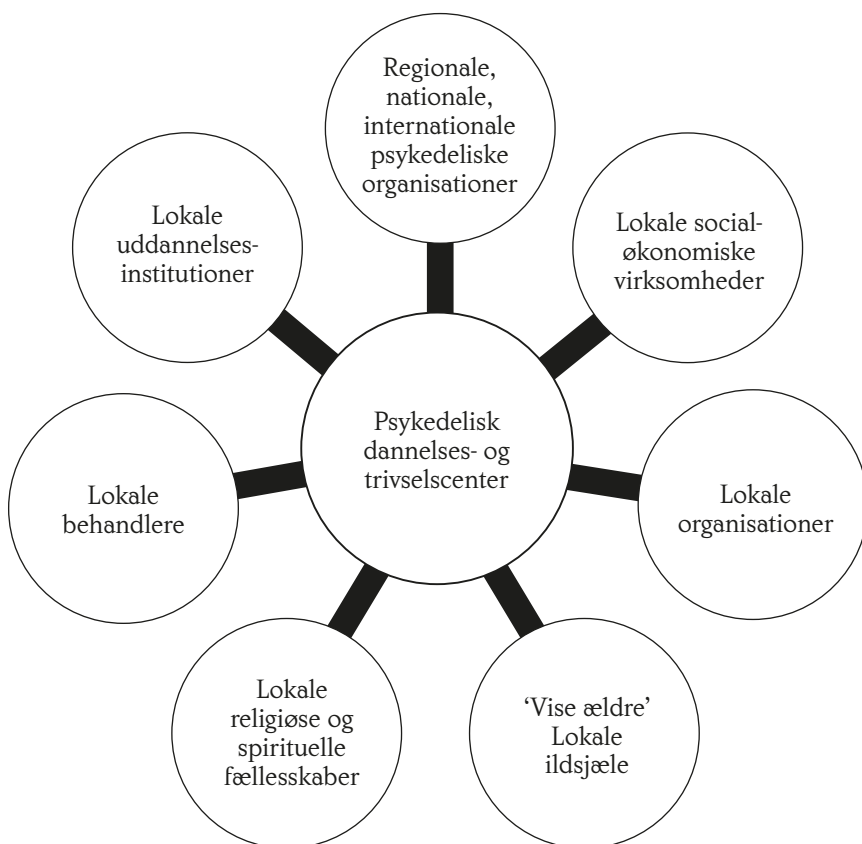
For at forstærke psykedelikas indlejring i en positiv social vision kunne psykedeliske centre være indlejret i netværk af socialt bevidste og ansvarlige organisationer, såsom socialøkonomiske og regenerative virksomheder, kooperativer og foreninger. Med afstigmatisering vil det hurtigt være muligt at forbinde til lokale individer og ledere, som selv har erfaring med og kendskab til den psykedeliske helingsproces og derfor vil have gode forudsætninger for igen at forbinde individer i en psykedelisk helingsproces til samfundet.

Der findes stadig kun et fåtal af ældre med mange års erfaring med psykedelika i Danmark, men vi kan håbe, at de vil spille centrale roller i udviklingen af DTC'er. Samtidig bør centrene række ud til lokale ildsjæle, som har arbejdet med sociale indsatser i mange år, og som kan kobles på centrene, forbinde disse til lokalområdet og bidrage med deres visdom.

Centrene kunne være indlejret i større netværk baseret på sparring og informationsdeling med lignende organisationer på regionalt, nationalt og internationalt plan.

Hvorfor skulle vi ikke arbejde hen imod, at psykedeliske dannelses-

og trivselscentre blev en form for lokalt socialøkonomisk, kulturelt og eksistentielt omdrejningspunkt?

Hvorfor skulle vi ikke arbejde hen imod, at psykedeliske dannelses- og trivselscentre blev en form for lokalt socialøkonomisk, kulturelt og eksistentielt omdrejningspunkt?

ET ETISK FUNDAMENT

Da den psykedeliske oplevelse kan efterlade et menneske ekstra sårbart og påvirkeligt, er det altafgørende, at vi tager etikken i forbindelse med psykedelisk brug seriøst. I terapifagene er der gennem årtier blevet formet etiske retningslinjer, men med psykedelika står vi pludselig over for en hel række nye problematikker samt gamle problematikker, som bliver forstærket. Flere organisationer har udviklet omfattende etiske retningslinjer for arbejde inden for det psykedeliske felt. North Star har udviklet

retningslinjer primært for organisationer og virksomheder,²⁴ og flere andre etablerede og respekterede organisationer har udarbejdet etiske retningslinjer for praktiserende på området.^{25,26,27,28} Der er derudover også oprettet et kodeks for forskere²⁹ og et for brugere.³⁰

Et gennemgående tema er respekt for individets verdensbillede, værdier og oplevelse. En del af dette indebærer at fostre en kultur af ærlighed og transparens i relation til centrenes ideologiske, politiske, religiøse, værdimæssige og videnskabsteoretiske udgangspunkt. Dette er essentielt for at muliggøre et ægte samtykke fra et individ, som ved, at det er i en ekstra påvirkelig proces.

Etableringen af etiske retningslinjer fungerer ikke desto mindre bedst som en organisk og dynamisk *bottom-up-proces*, hvor de, som retningslinjerne gælder for, er involveret, lærer af processen og føler ejerskab over resultatet. Derfor bør de etiske retningslinjer i vores perspektiv udvikles i løbende dialog mellem alle involverede parter i hver enkelt organisation. Et center bør prioritere fora for kontinuerlig etisk refleksion, sparring og supervision. I tilfælde af konflikter kunne centret være forbundet til eksterne organisationer eller individer, hvis primære ekspertise er ting som konfliktløsning og -mægling samt genoprettende og transformativ retfærdighed.

TVÆRFAGLIGT KVALIFICERET OG INTERDISCIPLINÆRT

Filosoffen Erik Davis har kaldt psykedelika 'hyper-objekter', som har brug for en mangfoldighed af perspektiver.³² Psykedelika har evnen til at bygge bro mellem natur og kultur, videnskab og spiritualitet, vække interesse fra nærmest alle fagfelter og engagere individer fra alle steder i livet. De bliver brugt i et væld af forskellige kontekster, og alle har noget unikt at bidrage med til forståelsen af dem. Et godt udgangspunkt for et DTC ville være en diversitet af input fra ligestillede og ligeværdige faggrupper, interessenter og aktører.

Et DTC bør kunne sikre individets sikkerhed under den akutte oplevelse, især for førstegangsbrugere og uerfarne. Dette kræver et vist sæt af kompetencer, men mange mennesker fra forskellige faggrupper synes kvalificerede til at kunne varetage en sådan opgave.

Der er behov for medicinsk udstyr samt læger og sygeplejersker, som kan foretage undersøgelser og lave screeninger og har viden om stofinteraktioner samt forstand på brug af psykofarmaka.

Der er behov for terapeuter, som kan lede integrationsterapeutiske interventioner, facilitere følelsesmæssige og somatiske gennembrud og

forløsnings, assistere i kropsarbejde og udvikling af kropsbevidsthed samt introducere viden fra økopsykologi og redskaber fra naturterapi til at facilitere psykedelikas naturforbindende egenskab, samt mindfulness-redskaber til at kultivere følelsen af accept.

Der er behov for socialrådgivere, som kan navigere i sociale indsatser og har viden om lokalsamfund og paragraffer, og som kan varetage kontakt til familie, andre institutioner osv.

Der bør være filosoffer og jurister, som løbende kan lede kvalificerede diskussioner om etik, og antropologer, som kan sætte perspektiv på, hvordan fællesskaber kan navigere ansvarligt i en kompleks global virkelighed, og omsætte viden og formidle inspiration fra andre steder i verden.

Musikere, håndværkere, kunstnere, arkitekter, designere, anlægsgartnere og andre vil bidrage til at skabe helt unikke omgivelser.

I praksis kunne man forestille sig interdisciplinære grupper, som omfavner delt viden, alsidige perspektiver og kollektive tilgange. Grupper med løbende supervision og peer-feedback, som kigger hinanden i øjnene og holder hinanden op på ansvar og forpligtelse.

Centrene og de tværfaglige grupper kan så igen være indlejret i større sparrings-netværk med forskningscentre, der udvikler den nyeste viden om kemi, farmakologi, neurovidenskab og andre felter, som kræver specialudstyr, og hvis vidensgenerering ikke er helt så afhængig af sted.

FOLKEOPLYSNING, UDDANNELSE OG LIVSLANG LÆRING

Den psykedeliske oplevelse stimulerer ofte en lyst til at lære mere, at udforske livet, filosofi, psykologi, spiritualitet, kroppen, naturen. Den kan stimulere åbenhed, kreativitet, nysgerrighed og nye perspektiver på virkeligheden. Den kan også stimulere kritisk refleksion over egen psykologisk komposition og ageren og det samfund og fællesskab, vi befinder os i. Hvorfor ikke gøre denne proces lettere for folk ved at samle og stille information til rådighed og gøre psykedelika til en komponent i uddannelsesforløb? Denne idé er blevet fremført af den canadiske antropolog Kenneth Tupper.³⁵

For at bygge videre på og stimulere dette potentiale yderligere kunne brug af psykedelika være indlejret i længere uddannelsesforløb og psykoedukation, som kunne bestå af peer-support, gruppeterapi/læring og e-læringsforløb. I sådanne forløb kunne man forberede individet grundigt på den psykedeliske oplevelse, give redskaber til at øge kendskabet og forbindelsen til selv, krop, følelser, naturen og fællesskabet. Man kunne også sikre generel uddannelse om psykedelika, psykedelisk

brug, psykologi, filosofi og relationelle kompetencer. Der kunne være information (foldere, videopræsentationer o.a.) om lokale organisationer, frivilligmuligheder, det lokale økosystem og geografiske territorium, spirituelle traditioner, bæredygtighed og regenerativ økonomi og anden information, der gør det lettere at handle som et socialt bevidst menneske i det 21. århundrede. Disse centre kunne skabe og formidle saglig og nuanceret viden om psykedelika og dermed gøre folk i stand til at træffe et informeret valg. Dette ville muliggøre en folkeoplysende proces, hvorved befolkningen generelt vil få et nuanceret blik på psykedelika og et kendskab til de risici og faldgruber, der er forbundet med dem. Peer-support-netværk kan bidrage til at levere og formidle uddannelse på området. De kan være organiseret løst i forbindelse med de lokale hovedorganisationer, som kan hjælpe med faciliteter, platform, koordinering, uddannelsesmateriale og administrative opgaver.

De kunne også være kreative mødesteder med løbende workshops, cirkler, refleksionsgrupper o.a., som sikrede vedvarende læring og lokal fællesskabsbaseret viden om best practice.

Dette er radikalt anderledes end den måde, psykedelika p.t. bliver brugt på i forskning og psykiatrien i meget korte forløb og som *'one-time fixes'*.

Psykedelika præsenterer sig selv som oplagte dannelseskomponenter, som i et humboldtsk perspektiv kan støtte individet til både at opnå mere selvstændig tænkning og forståelse og samtidig tage et større ansvar for og vise mere engagement i det menneskelige fællesskab.

KULTURELT, HISTORISK, GLOBALT, LOKALT OG PSYKEDELISK ENGAGERET

Som antropologen Nicolas Langlitz skriver, bliver den samfundsmæssige integration af psykedelika nødt til at være en rekursiv proces af psykofarmakologisk eksperimenteren, klinisk og etnografisk observation, historisk forskning og etisk refleksion:

*"Evaluering af nye former for brug af forskellige stoffer (...) bør ikke være begrænset til lænestolen, adskilt fra de rum og oplevelser, som de frembringer. Derfor nødvendiggør forskning og udvikling af psykedelika også forskning i og udvikling af videnskulturer, som bygger bro mellem neuropsykofarmakologi, socialvidenskaber og humaniora."*³⁴

Denne pointe taler ind i det førnævnte princip om tværfaglighed og interdisciplinaritet.

Kun gennem studier af og dialog om de specifikke kulturelle, historiske og lokale kontekster kan vi få en helhedsorienteret forståelse af psykedelikas virkninger, heriblandt den mystiske oplevelse og faldgruber forbundet dertil. Et DTC er indlejret i nogle specifikke sociokulturelle kontekster, som både kan befordre og hindre trivsel, og centret bør derfor også være aktivt med hensyn til at forstå og udvikle sit lokalsamfund, være indlejret i netværk af organisationer og tage bevidst stilling til samarbejde og initiativer.

Udbredelsen af psykedelika er indlejret i et komplekst netværk af (ofte meget asymmetrisk) global udveksling. At være globalt informeret indebærer at forstå de dynamikker, der gør sig gældende i en global sammenhæng, og en ansvarlig stillingtagen til, hvordan vores handlinger påvirker andre steder i det globale fællesskab. Det handler særligt om at gøre sig det bevidst, hvor naturligt fremkomne psykedelika kommer fra. Er de indsamlet med blik for planten eller dyrets velbefindende og artsbevarelse? Er de anskaffet i samtale med lokale aktører, med respekt for religiøse og spirituelle riter, og med økonomisk godtgørelse til de oprindelige folk, der har grundlagt og bevaret viden om hensigtsmæssig brug? Alt for ofte indtages særligt meskalin, iboga/in og 5-MEO-DMT fra ikke-bæredygtige kilder, indsamlet fra ulovlig hugst, der truer både artens overlevelse og de oprindelige folks ret til at praktisere centrale elementer af deres kultur. Det handler også om at tage andre vidensparadigmer seriøst. Verdens kulturer besidder en masse kundskab om eksempelvis ritualer, spirituel praksis og former for videnstilegnelse, der rækker ud over det, vi finder i vores egen kultur, som vi kunne lære og gavnes af. Som antropolog Michael Harner spørger: Hvordan ville vores behandlingssystem se ud, hvis vi anerkendte ritualer og det spirituelle liv i andre kulturer som ligeværdige og anerkendte, at vores nuværende teorier ikke kan forklare de fænomener, vi oplever i holotropiske bevidsthedstilstande?³⁵

At være psykedelisk informeret indebærer at være informeret af den psykedeliske oplevelse og den måde, vi forholder os til den på. Det kunne for eksempel være ved at skabe sociale strukturer omkring psykedelisk brug, som er plastiske og dynamiske i deres form og befordrende for forbindelse og et spirituelt liv, og som kultiverer accept, agens og social

handlekraft, stimulerer videbegær og nysgerrighed og anerkender og imødekommer faldgruberne. Samtidig indebærer det at være informeret af de individer, der har de psykedeliske oplevelser. For at et center kan forblive udogmatisk og ikke-sekterisk, virker det afgørende, at det ikke bliver domineret af én bestemt forståelsesramme og samtidig ikke underminerer andre. Dette understøttes ved kontinuerlig dialog med inklusion af forskellige stemmer og oplevelser.

SOCIALT OG ØKONOMISK INKLUDERENDE STRUKTUR

Dette princip handler grundlæggende om ejerforhold, decentralisering og distribution af magt. Alle de førnævnte principper kan stimuleres yderligere strukturelt ved at basere DTC'erne på demokratiske og socialt og økonomisk inkluderende strukturer. På denne måde kan man bygge videre på den psykedeliske fordring om agens, ansvarstagen, ejerskab og forbindelse.

Læge og bioetiker Riccardo McMillan har argumenteret for, at fællesskaber af psykedelika-brugere burde være involveret i lovgivningsprocesser om psykedelika, da disse fællesskaber besidder erfaringsbaseret viden, som udenforstående måske ikke ville få øje på, og fordi fællesskaberne bliver unikt og kraftigt påvirket af lovgivningsprocesser relateret til psykedelika.³⁶ Men hvorfor stoppe der? Hvorfor ikke også lade processen med at formulere og skabe retningslinjer for brugs måder i forbindelse med psykedelika være informeret af de lokale fællesskaber og deres erfaringer? Et princip om en socialt inkluderende struktur præciserer altså en lokal forankring og lokalt ejerskab samt bottom-up beslutningstagning. Heri ligger også, at et DTC er fri af monopolkapitalismen og finansmarkederne. Det er allerede en legitim diskussion, hvorvidt nogle skal have lov at kapitalisere på og få store indtjening på andres lidelse. Når det gælder psykedelika, handler det ikke kun om at tjene penge på andres lidelse, men også om at tjene penge på, hvad mange betegner som dybt spirituelle oplevelser.

At være etisk informeret, have fællesskabet som centrum og være socialt og økonomisk inkluderende betyder i sagens natur at arbejde for lige adgang for alle, uanset økonomisk og social status. Ulighed i sundhed er selv i Danmark et kæmpe problem, især når det gælder mental sundhed. Fællesskabsbaserede og medlemsskabsbaserede løsninger med graduerede betalingsskalaer og et fokus på at opbygge kapacitet til peer-support kunne bidrage til at imødegå disse problemer.

Ifølge Julia Mande fra den psykedeliske tænketank North Star Project³⁷ kan det psykedeliske felt komme til at blive en tiltrængt og dybt transformativ kraft for sundhedssektoren, men det kræver en bevidst og fokuseret indsats, hvor mange parter og interessenter engageres i dialogen. Mande mener, at vejen dertil er brolagt med investeringer i fællesskabsbaserede modeller og opbygningen af infrastruktur, der prioriterer psykologisk sikkerhed og kollektive kapaciteter til at bygge tillid, løse konflikter og skabe mening ud af de samfundsmæssige forandringer, vi oplever. At investere i at bygge en sådan social infrastruktur kan også reducere potentielle risici og faldgruber ved psykedelika.

FREMTIDENS PSYKEDELISKE ORGANISATION ER ET SOCIALØKONOMISK KOOPERATIV

"Jeg tror ikke på et varigt politisk demokrati, uden at det som grundlag har en stadig fremadskridende virkeliggørelse af det økonomiske demokrati. Det nytter ikke at blive så åndelig, at man fornægter, at det først og fremmest er de økonomiske forhold, som bestemmer samfundet."

- Hal Koch, teolog

Så hvordan kunne de 8 principper for et DTC, vi netop har fremlagt, manifestere sig i en konkret organisationsstruktur? Økonomen Bennet Zelner, som har rådgivet flere fremtrædende organisationer på det psykedeliske område, har fremlagt en tilgang ved navn *The Pollination Approach*,³⁸ som er en fællesskabsorienteret tilgang til at levere psykedeliske sundhedsløsninger. Den er baseret på teori og indsigter fra regenerativ økonomi. Ifølge Zelner arbejder en psykedelisk organisation regenerativt ved at forbinde individer til lokale økonomiske og sociale systemer gennem aktiviteter som gruppeterapi og gruppeintegration og ved at samarbejde med andre regenerative organisationer. Dette bidrager til sundhed ud fra den tese, at nogle af de primære faktorer i mental mistrivsel er fremmedgørelse, ensomhed og mangel på forbindelse.

Hvis vi virkelig ønsker at forbedre mental trivsel, er det altså essentielt, at vi skaber lokale sociale systemer og forbinder folk til disse systemer. Og hvilket sted ville være mere egnet til det end et lokalt psykedelisk dannelses- og trivselscenter?

I Danmark har vi helt konkret den socialøkonomiske virksomhedsmodel, som kan være et godt springbræt for konceptualiseringen af en rege-

nerativ, fællesskabsorienteret økonomi med en social, økonomisk og grøn bundlinje. Socialøkonomiske virksomheder er af erhvervsstyrelsen pålagt at efterleve følgende fem retningslinjer: ³⁹

1. Socialt formål
2. Erhvervsdrivende
3. Uafhængig af det offentlige
4. Inddragende og ansvarlig i sit virke
5. Social håndtering af overskud

En socialøkonomisk virksomhed skal derudover løbende rapportere til erhvervsstyrelsen, som også holder tilsyn med, at retningslinjerne bliver efterlevet. Retningslinjerne er tilpas abstrakte, overkommelige og fleksible, men udstikker samtidig en vision for social inklusion, økonomisk ansvarlighed og uafhængighed af det offentlige. Det sidste punkt er springende, da afhængighed af det offentlige desværre ofte tenderer til en centralisering af beslutningskraft samt til tider overdrevne kontrolsystemer.

Derudover kan de syv kooperative principper vise os yderligere på vej. De syv kooperative principper har en lang historie og spores af mange tilbage til 1800-tallets England. De syv principper, som de anerkendes og accepteres i dag, baserer sig på værdier som ejerskab, ansvar, demokrati, lighed, solidaritet, ærlighed, åbenhed og social ansvarlighed og engagement. De syv principper er:

1. Frit og ligeværdigt medlemskab
2. Demokratisk medlemskontrol
3. Medlemmernes økonomiske deltagelse
4. Selvstændighed og uafhængighed
5. Uddannelse, oplysning og information
6. Samarbejde mellem kooperativer
7. Interesse for samfundet

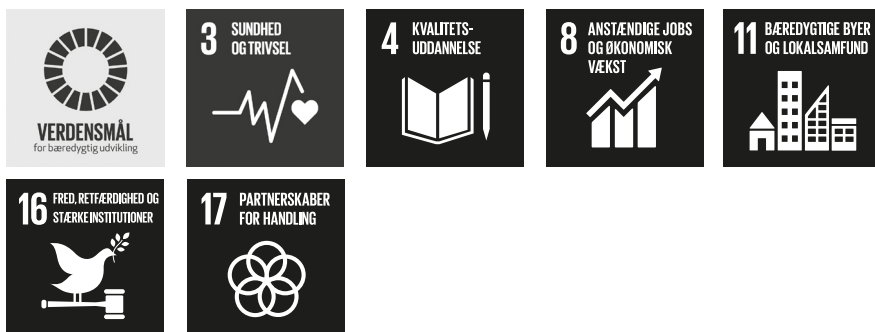
For at få meget mere information om og inspiration til dette anbefaler vi at orientere sig i Kooperativ Håndbog⁴⁰ og hos brancheforeningen Kooperationen.⁴¹ Uden at kunne gå videre ind i principperne her er det forhåbentligt tydeligt, at disse principper harmonerer godt med de 8 principper, vi har lagt frem for et psykedelisk DTC.

At etablere DTC'er som socialøkonomiske kooperativer, der arbejder regenerativt, vil bidrage til:

- Fællesskabsbaserede løsninger baseret på medbestemmelse og medejerskab og dermed dannelse af meningsfulde fællesskaber. Lokal forankring, som sikrer viden om lokale samarbejdspartnere og institutioner, muligheder og udfordringer, samt gensidig ansvarlighed. Samtidig stimulerer det innovative lokale løsninger, socialt engagement og den demokratiske samtale.
- Socialt bevidst økonomisk omfordeling, da der ikke udbetales overskud til investorer. Dette beskytter mod investorers ambitioner om vækst og profitmotiv og sørger for, at ingen lukrerer på andres lidelse eller hellige oplevelser. Samtidig øger det følelsen af ejerskab, og forskning har også vist, at kooperativer er mere økonomisk modstandsdygtige end andre virksomheder.⁴² DTC'er vil dermed være bedre rustet til at modstå de finansielle markeders stormvejr, som ramte mange af de største psykedeliske virksomheder i starten af 2023.^{43,44} Lige adgang til sundhed og uddannelse kunne samtidig indskrives som organisationens sociale formål og dermed blive en grundlæggende del af dens DNA.
- Distribution af magt, da den kooperative struktur er demokratisk baseret, og ingen har flere stemmer end andre. En sådan distribution vil hjælpe til at undgå sociokulturelle faldgruber ved psykedelika såsom ego-inflation, messias-komplekser og guru-dynamikker (se essay "Kan psykedelika gøre os til mere hele mennesker?" i denne antologi). Som Lord Acton skrev: "Absolut magt korrumpere absolut".
- Kompetenceopbygning blandt medlemmer, fælles udvikling og peer-support, hvilket vil øge sociale og kulturelle ressourcer i lokalområder og samtidig sikre fællesskaber mod for eksempel udbrændthed, ved at flere kan varetage de samme roller.

Denne vision for den samfundsmæssige udbredelse af psykedelika lever op til en helheds- og fællesskabsorienteret proces og struktur. Den centrerer lokale kræfter, medejerskab, medbestemmelse, samarbejde, kommunikation, fællesskab, uddannelse, støttende strukturer, dialog og etik. Den baserer sig på, og bidrager til at opfylde, følgende af FN's verdensmål:

- 3 - Sundhed og trivsel
- 4 - Kvalitetsuddannelse
- 8 - Anstændige jobs og økonomisk vækst
- 11 - Bæredygtige byer og lokalsamfund
- 16 - Fred, retfærdighed og stærke institutioner
- 17 - Partnerskaber for handling

Foruden at bidrage primært til disse verdensmål vil et DTC samtidig tilskynde udvikling inden for de resterende verdensmål, da der vil være fokus på at sætte individer og lokalsamfund i stand til at handle mere bevidst bl.a. i forlængelse af verdensmålene. Nogle af de helt store landvindinger, der ville gøres ved denne model, er opbyggelse af lokale sociale og kulturelle ressourcer, som vil kunne spille en essentiel rolle i udviklingen af lokalsamfund. Sådanne organisationer tilbyder helt fundamentalt en strukturel ramme, der er informeret af den psykedeliske oplevelse, og som kan fremme de mange positive effekter af psykedelika og imødegå faldgruberne.

AT VÆVE TRÅDENE SAMMEN OG SKABE EN FÆLLES PSYKEDELISK FREMTID

"I oprindelige, animistiske kulturer er det ikke individet, som bliver sygt, eller individet, som skal kureres. Der er ikke nogen tradition for at forstå helbred som noget, der blot vedrører kroppen eller hjernen: Det intrapsyriske eksisterer simpelthen ikke. Der eksisterer ikke engang et koncept som 'helbred'. I stedet eksisterer harmoni; harmoni mellem personen, fællesskabet, økosystemet og det geografiske territorium. Sygdom indtræffer, når et af disse niveauer af erfaring – og de er alle niveauer af erfaring – bliver forstyrret." - José Carlos Buoso i Aixalà 2021

Intention, intention, intention. Det er en ganske almindelig procedure at anbefale dén, der skal have en psykedelisk oplevelse, at vedkommende går ind til den med en intention. En intention (formål, retning, håb) anses som essentiel for potentialet ved en terapeutisk proces, der er forstærket af psykedelika.⁴⁵ Så hvorfor er det, at vi ikke forventer det samme, når vi snakker om at 'have en psykedelisk oplevelse' som samfund? Hvorfor er det, at vi lige nu ukritisk arbejder i henhold til gamle dogmer og systemer for godkendelse af lægemidler, selvom dette 'lægemiddel' ligger så alenlangt fra noget, vi før har haft med at gøre? Hvad er egentlig vores intention og vision med den samfundsmæssige udbredelse af psykedelika?

Psykiatrien har i kraft af dens institutionelle dominans og autoritet en rolle at spille i udrulningen af psykedelisk terapi. Det samme har den enkelte psykiater med sin specialviden. Nogle patientgrupper med svær psykisk sygdom, som enten gerne vil gøre brug af psykedelika eller er kommet galt afsted med dem, vil i fremtiden også komme til at have brug for specialiserede og ressourcestærke behandlingstilbud.

Kliniske studier, hvor deltagere får begrænset integration, samt populationsstudier og naturalistisk brug har dog vist os, at langt de fleste mennesker, der får en psykedelisk oplevelse, hverken har eller kommer til at have brug for en psykiater eller et længere forløb hos en psykolog for at drage fordel af deres oplevelser. Der er dog god grund til at tro, at mange mennesker vil have gavn af støttende, inkluderende og hjertevarme fællesskaber, af muligheder for udvikling og udfoldelse og af en oplevelse af at bidrage til en meningsfuld social vision.⁴⁶ Som filosof Christine Hauskeller skriver,⁴⁷ har lokale fællesskabsorienterede praksisser i forbindelse med stofbrug, skadesreduktion og integration eksisteret i lang tid i mange kulturelle kontekster. Hvorfor skal medicinalindustrien og psykiatrien definere, hvordan de bliver brugt i vores? Med grundlæggende viden kan folk få gavn af en psykedelisk oplevelse i selskab med deres venner og en erfaren guide, og i et miljø efter deres eget valg, helt uden diagnose, recept og et meget dyrt psykiatrisk hold til stede. Ens endelige valg om, hvorvidt man vil forsøge sig med psykedelika, bør ikke være et valg mellem at blive sygeliggjort i et psykiatrisk system eller blive kriminaliseret og tvunget til at navigere i et system uden rådgivning, sikkerhed og rettigheder.

I et hyper-individualiseret samfund har vi det fint med at snakke om dårligt tilpassede mennesker, som skal gøres funktionelle i samfundet, men vi formår samtidig fuldstændigt at bortlede opmærksomheden fra, at vi

som race og menneskehed desværre grundlæggende er dårligt tilpasset til de økosystemer, vi er indlejret i og afhængige af. Og det er nok i virkeligheden dén fejltilpasning – den kollektive – der bør være det primære mål med hensyn til at forbedre vores mentale trivsel. I dag er der så meget fokus på at helbrede individet, men vi synes, at der burde være meget mere fokus på at helbrede fællesskaber, så vi kommer til at leve mere i overensstemmelse med økosystemet og de værdier, vi i fællesskab kan finde frem til. Den proces kan psykedelika komme til at være en central komponent i.

I det psykedeliske felt er det ikke usædvanligt at høre snak om, at vi nu endelig – med psykedelika – har fundet en medicin, der kan hele vores dybeste sår, og at vi nu er på vej ud af det årelange paradigme med symptombehandling. Det vil dog (næsten) altid være symptombehandling at behandle individet. Langt de fleste mentale lidelser er opstået i relation til det omgivende miljø, og i mange tilfælde ville vi nok være bedre stillet ved at rette vores skyts mod dette miljø. Det ville være den ægte årsagsbehandling at skabe meningsfulde sociale strukturer, arbejdspladser og skoler, at booste folks emotionelle intelligens og give dem kommunikative og kognitive kompetencer og at sætte folk i stand til at handle meningsfuldt hvad angår de massive samfundsmæssige udfordringer, vi står over for, med klimaforandringer, mental sundhedskrise, biodiversitetskrise.

Vi opfordrer alle til at tage et grundigt kig på de større strukturer, psykedelika er indlejret i, hvordan de påvirker psykedelisk brug, og overveje, hvordan vi kan skabe strukturer, der forvalter psykedelika og den psykedeliske helingsproces på en nænsom, menneskelig og socialt bevidst facon.

Psykedelisk integration er ikke kun et spørgsmål om at omlægge sine kognitive strategier og lave nok selvkærlighedspraksisser. Det handler lige så meget om at engagere sig i relationelle praksisser som tilgivelse, forsoning, taknemmelighed og tjenestevillighed og i sociopolitiske praksisser som fx at troppe op til et møde i ens fagforening og handle lokalt og bæredygtigt. Disse forandringer er alle eksterne i relation til den psykedeliske oplevelse, men er med til at skabe en verden i forlængelse af den. Psykedelisk integration handler for os om at integrere psykedelika i samfundet på en sådan facon, at terapi en dag bliver helt overflødig.

SÅ HVORDAN KOMMER VI I GANG? OG HVOR SKAL PENGENE KOMME FRA?

Vi kan allerede nu begynde at lægge fundamentet til lokale økosystemer for trivsel, fællesskab og læring baseret på udvidede bevidsthedstilstande og støttepraksisser, uden at arbejde med psykedelika. Individuer med erfaring med psykedelika, naturterapi, kropsarbejde, meditation, yoga, åndedrætsterapi, socialt arbejde o.a. kan begynde at danne netværk og sammen uddanne og klargøre sig til udbredelsen af psykedelika. Det kræver ikke meget at etablere små sparringsgrupper, læsegrupper, etiske refleksionsgrupper og supervisionsgrupper og begynde at udarbejde uddannelsesmateriale.

På den politiske side kunne vi allerede nu etablere arbejdsgrupper, som kan facilitere en koncentreret politisk proces og indsats, der ikke hviler på konceptualiseringen af psykedelika som 'medicin' og udelukkende til psykiatrisk brug. Det kunne være med målet om afkriminalisering, men ønsker man en ny form for samfundsinstitution, kræver det samtidig en form for statsligt organ, der kan fastlægge nogle grundlæggende standarder og bidrage med vejledning. Dette organ kunne udstede licenser til DTC'er, der lever op til en række principper udarbejdet af en tværfaglig gruppe af interessenter bestående af brugere, facilitatorer, forskere fra forskellige felter, socialarbejdere og interesseorganisationer. Det kunne også have bevilling og ressourcer til at støtte centrene med startkapital, for eksempel i form af rentefri lån til etablering, bebyggelse o.a. Herefter kunne et DTC have kontrollen, ejerskabet og magten lokalt ved at være finansieret af en gradueret brugerbetaling kombineret med skat/abonnement/kontingent/forsikringspræmier, som kunne justeres efter disponibel indkomst, antal ansatte og diverse behov.

Et DTC kunne også have indtjening ved at være etableret som et behandlerfællesskab og udleje lokaler og udstyr til brug ved ceremonier, ritualer, workshops, terapi o.a. DTC'er kunne passende gøres skattefri, da de vil udfylde en vital samfundsfunktion. Økonomen Bennet Zelner foreslår i henhold til sin pollination approach, at der etableres lokale kapitalfonde, som individer kan investere deres opsparing i. Disse fonde distribuerer herefter midler til lokale virksomheder og initiativer, så de lokale ressourcer cirkulerer rundt i det lokale økosystem. Det fantastiske ved denne model er, at strukturen kan holdes fri af statslig kontrol og i stedet være styret som et lokalt demokrati, hvilket i sig selv vil bidrage til, at folk tager ejerskab og involverer sig i den politiske og sociale proces omkring centret.

Filosof Jules Evans har foreslået, at forskningsenheder og virksomheder, der er engageret i det psykedeliske felt, allerede nu begynder at bidrage til udviklingen af et socialt økosystem ved at give en del af deres fondsmidler og indtjening til de græsrodsorganisationer, som mange opsøger bl.a. efter at have deltaget i klinisk forskning.⁴⁸ Derudover kunne man opkræve en særlig skat fra virksomheder, som årligt tjener milliarder på salg af psykofarmaka, og øremærke disse penge til at støtte sociopsykedeliske indsatser. Samtidig kunne forskere insistere på, at forskningen i psykedelika blev mere interdisciplinær, lokal og fællesskabsorienteret, med et seriøst blik på sociokulturelle variable og initiativer.

Uanset hvad må vi indstille os på, at samfundsmæssig forandring og oprettelse af nye institutioner ikke bliver let. Det vil være konfliktfyldt og kræve tålmodighed, men som i alle andre henseender må det være processen og ikke målet, der er det vigtige. Formår vi at manifestere processen ordentligt, blive i dialogen og respektere hinanden og vores uenigheder, er målet på sin vis allerede nået.

Vi står lige nu i den perfekte storm. Vores samfund befinder sig midt i så mange grundlæggende eksistentielle kriser, at mange mennesker er åbne for at tænke nyt. Tiden er inde til en koncentreret social og politisk indsats, som præsenterer reelle alternativer, og psykedelika kan i kraft af deres mangfoldige egenskaber hjælpe os på vej. På vej mod forbindelse, ind i naturen, i fællesskabet, i mystikken og magien. Gennem kommunikation, accept, nysgerrighed, åbenhed, vores kroppe og følelser. Til en erkendelse af vores egos begrænsninger og en kærlighed til det, der er meget større end os selv som individer.

Det er ikke hver dag, vi bygger en ny samfundsinstitution, men hvilken bedre lejlighed skulle der være til det end udbredelse af disse transformative og potente substanser, som kan frembringe oplevelser, mange betegner som en af de vigtigste i deres liv?⁴⁹ Lad os arbejde for at skabe rum, hvor folk bliver ved med at forelske sig igen i livet, i sig selv, i naturen og i andre mennesker.

Med Leonard Cohens ord:

"Der er en sprække i alting, det er sådan, lyset kommer ind."

Psykedelika er dén sprække. Nu er det op til os at åbne den og lukke lyset ind.

ER VI KLAR TIL DET PSYKEDELISKE HELLIGE?

af Alexander Grigat

1. Griffiths, R. R., et al. (2008). Mystical-type experiences occasioned by psilocybin mediate the attribution of personal meaning and spiritual significance 14 months later. *Psychopharmacology*.
2. Griffiths, R. R., et al. (2011). Psilocybin occasioned mystical-type experiences: immediate and persisting dose-related effects. *Psychopharmacology*.
3. Barrett, F. S., & Griffiths, R. R. (2018). *Classic Hallucinogens and Mystical Experiences: Phenomenology and Neural Correlates. Current Topics in Behavioral Neuroscience*, 36, 393-430.
4. Griffiths, R. R., et al. (2008). Mystical-type experiences occasioned by psilocybin mediate the attribution of personal meaning and spiritual significance 14 months later. *Psychopharmacology*.
5. Griffiths, R. R., et al. (2011). Psilocybin occasioned mystical-type experiences: immediate and persisting dose-related effects. *Psychopharmacology*.
6. Hanegraaff, W. J. (2012). *Esotericism and the academy: rejected knowledge in western culture. Cambridge: Cambridge University Press.*
7. Hanegraaff. (2020). *Imagining the future study of religion and spirituality*. Religion
8. Bathje, G. J. et al. (2022). Psychedelic integration: An analysis of the concept and its practice. *Frontiers in Psychology*.
9. Sessa, B. (2017). *The psychedelic renaissance: reassessing the role of psychedelic drugs in 21st-century psychiatry and society (2nd ed.)*. *Muswell Hill Press*.
10. MAPS Bulletin. (2018). *Winter*, 28(3).
11. Grof, S. (2001). *Fremtidens psykologi: den moderne bevidsthedsforsknings perspektiver*. Valby: Borgen.
12. Grof, S. (2012a). *Healing our deepest wounds: the holotropic paradigm shift*. Newcastle, WA: Stream of Experience Productions.
13. Grof, S. (2012a). *Healing our deepest wounds: the holotropic paradigm shift*. Newcastle, WA: Stream of Experience Productions.
14. Carhart-Harris, R. L.; Erritzoe, D.; Haijen, E.; Kaelen, M.; Watts, R. (2018). Psychedelics and connectedness. *In Psychopharmacology*.
15. Kettner, H., Gandy, S., Haijen, E., C. H. M., Carhart-Harris, R. L. (2019). From Egoism to Ecoism. Psychedelics Increase Nature Relatedness in a State-Mediated and Context-Dependent Manner. *International Journal of Environmental Research and Public Health*.
16. Aday, J. S. et al., 2020 Aday, J. S. et al. (2020). Long-term effects of psychedelic drugs: A systematic review. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*.
17. Hanegraaff, W. (2016). Religion and the Historical Imagination: Esoteric Tradition as Poetic Invention. *In Dynamics of Religion*.
18. Jung, C. G. (1976). *Collected Works of C.G. Jung, Volume 18: The Symbolic Life: Miscellaneous Writings*. (G. Adler & R. F. C. Hull, Eds.). *Princeton University Press*.
19. Wiefner, I., Falchi, M., Maia, L. O., et al. (2022). LSD and creativity: Increased novelty and symbolic thinking, decreased utility and convergent thinking. *Journal of Psychopharmacology*, 36(3), 348-359.
20. Jung, C. G. (1974). *Man and his symbols*. Reprinted. London: Aldus.
21. Metzinger, T. (2013). Spirituality and Intellectual Honesty. An Essay. *Avant (Toruń)*.
22. Fink, S. B. (2018). Commentary: The Concept of a Bewusstseinskultur. *Frontiers in Psychology*.
23. Tillich, P. (1967). On the boundary: An autobiographical sketch. In R. Manning (Ed.), *The Cambridge companion to Paul Tillich* (pp. 1964). *London: Cambridge University Press*.

EN VISION FOR EN PSYKEDELISK FREMTID

af Kevin Mikkelsen, Sidsel Marie, Benjamin Christensen, Marie-Louise Peterslund Triksys, Dennis Spang Vestergaard, Mie Lykke Jeppesen, Rebecca Rosenbæk Due, Mickey Ørn Albertsen, Kamilla Veirum Høgsgaard, Marcus Kinch Riis-Vestergaard, Maya Malvine

1. Langlitz, N. (2013). *Neuropsychodelia: The Revival of Hallucinogen Research since the decade of the brain*. University of California Press.
2. Eisner, B. (1997). Set, setting, and Matrix. *Journal of Psychoactive Drugs*, 29(2), 213–216. <https://doi.org/10.1080/02791072.1997.10400190>

3. Hartogsohn, I. (2020). *American trip: Set, setting, and the psychedelic experience in the Twentieth Century*. The MIT Press.
4. Hartogsohn, I. (2020). *American trip: Set, setting, and the psychedelic experience in the Twentieth Century*. The MIT Press.
5. de Rios, M. D. (2009). The psychedelic journey of Marlene Dobkin de Rios: 45 years with shamans, ayahuasqueros, and ethnobotanists. Park Street Press.
6. de Rios, M. D., & Grob, C. S. (2005). Editors' introduction: Ayahuasca use in Cross-Cultural Perspective. *Journal of Psychoactive Drugs*, 37(2), 119–121. <https://doi.org/10.1080/02791072.2005.10399790>
7. Grob, C., & de Rios, M. D. (1992). Adolescent drug use in cross-cultural perspective. *Journal of Drug Issues*, 22(1), 121–138. <https://doi.org/10.1177/002204269202200108>
8. Marlene, D. de R., & Grob, C. S. (1995). *Hallucinogens, suggestibility and adolescence in cross-cultural perspective*. VWB, Verlag für Wissenschaft und Bildung.
9. Pace, B. A., & Devenot, N. (2021). Right-wing psychedelia: Case studies in cultural plasticity and political pluripotency. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.733185>
10. Lonergan, E. (2021, June 2). Psychedelics: Politically pluripotent. MIND Foundation. <https://mind-foundation.org/psychedelics-politically-pluripotent/>
11. Kettner, H., Rosas, F. E., Timmermann, C., Kärtner, L., Carhart-Harris, R. L., & Roseman, L. (2021). Psychedelic communitas: Intersubjective experience during psychedelic group sessions predicts enduring changes in psychological wellbeing and social connectedness. *Frontiers in Pharmacology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fphar.2021.623985>
12. de Vos, C. M., Mason, N. L., & Kuypers, K. P. (2021). Psychedelics and neuroplasticity: A systematic review unraveling the biological underpinnings of psychedelics. *Frontiers in Psychiatry*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.724606>
13. Daws, R. E., Timmermann, C., Giribaldi, B., Sexton, J. D., Wall, M. B., Erritzoe, D., Roseman, L., Nutt, D., & Carhart-Harris, R. (2022). Increased global integration in the brain after psilocybin therapy for depression. *Nature Medicine*, 28(4), 844–851. <https://doi.org/10.1038/s41591-022-01744-z>
14. Erritzoe, D., Roseman, L., Nour, M. M., MacLean, K., Kaelen, M., Nutt, D. J., & Carhart-Harris, R. L. (2018). Effects of psilocybin therapy on personality structure. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 138(5), 368–378. <https://doi.org/10.1111/acps.12904>
15. Devenot, N., Seale-Feldman, A., Smith, E., Noorani, T., Garcia-Romeu, A., & Johnson, M. W. (2022). Psychedelic identity shift: A critical approach to set and setting. *Kennedy Institute of Ethics Journal*, 32(4), 359–399. <https://doi.org/10.1353/ken.2022.0022>
16. Gandy, S., Bonnelle, V., Jacobs, E., & Luke, D. (2022). Psychedelics as potential catalysts of scientific creativity and insight. *Drug Science, Policy and Law*, 8, 205032452210976. <https://doi.org/10.1177/20503245221097649>
17. Tupper, K.W. (2003). Entheogens & education: Exploring the potential of psychoactives as educational tools. *Journal of Drug Education and Awareness*, 1(2), 145–161.
18. Tupper, K.W. (2011). Ayahuasca, entheogenic education & public policy. Unpublished Ph.D. dissertation, University of British Columbia, Vancouver, B.C.
19. Timmermann, C., Watts, R., & Dupuis, D. (2020). Towards psychedelic apprenticeship: Developing a gentle touch for the mediation and validation of psychedelic-induced insights and revelations. *Transcult. Psychiatry*. <https://doi.org/10.31234/osf.io/j5768>
20. Pace, B. A., & Devenot, N. (2021). Right-wing psychedelia: Case studies in cultural plasticity and political pluripotency. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.733185>
21. Dupuis, D. (2021). Psychedelics as tools for belief transmission. set, setting, suggestibility, and persuasion in the ritual use of hallucinogens. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.730031>
22. Johnson, M. W. (2020, November 5). There's no good evidence that psychedelics can change your politics or religion. Scientific American. <https://www.scientificamerican.com/article/theres-no-good-evidence-that-psychedelics-can-change-your-politics-or-religion/>
23. Ellenhorn, R., & Mugianis, D. (2022, October 18). Why is the american right suddenly so interested in psychedelic drugs?. The Guardian. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/oct/18/psychedelic-drugs-us-republican-thiel-mercer-foundation>
24. North Star Ethics pledge. North Star. (n.d.). <https://northstar.guide/ethicspledge>
25. Code of ethics for spiritual guides. Council on Spiritual Practices. (n.d.). <https://csp.org/docs/code-of-ethics-for-spiritual-guides>
26. MAPS code of ethics for psychedelic psychotherapy. (n.d.). https://maps.org/wp-content/uploads/2022/06/MAPS_Psychedelic-Assisted-Psychotherapy_Code_of_Ethics_V4_22_June_2022_Final.pdf

27. Code of conduct. Guild of Guides NL. (2023, May 6). <https://www.guildofguides.nl/code-of-conduct/>
28. The conclave ethical commitments . (n.d.-b). https://uploads-ssl.webflow.com/5d3751abc200c54724f3dbdf/5d3c97574401a51116e7d644_Conclave%20Ethical%20Commitments%20v1.0.pdf
29. Council on Spiritual Practices. (n.d.). Statement on open science and open praxis with psilocybin, mdma, and similar substances.
30. Responsible drug user's oath. Responsible Drug User's Oath - Academic Kids. (n.d.). http://academickids.com/encyclopedia/index.php/Responsible_Drug_User%27s_Oath
31. Taylor, K. (2017). *The ethics of caring: Finding right relationship with clients: For profound, transformative work in professional healing relationships*. Hanford Mead Publishers, Inc.
32. Davis, E. (2018a, August 27). The future of psychedelic culture and discourse. Techgnosis. <https://techgnosis.com/the-future-of-psychedelic-culture/>
33. Tupper, K.W. (2011). Ayahuasca, entheogenic education & public policy. Unpublished Ph.D. dissertation, University of British Columbia, Vancouver, B.C.
34. Langlitz, N., Dyck, E., Scheidegger, M., & Repantis, D. (2021). Moral psychopharmacology needs moral inquiry: The case of psychedelics. *Frontiers in Psychiatry*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.680064>
35. Hamer, M. 1980. *The Way of the Shaman. A Guide to Power and Healing*, New York: Harper and Row.
36. Miceli McMillan, R. (2022). Psychedelic injustice: Should bioethics tune in to the voices of psychedelic-using communities? *Medical Humanities*, 48(3), 269–272. <https://doi.org/10.1136/medhum-2021-012299>
37. Mande, J. (2023, January 27). Consider the conditions: Growing a psychedelic ecosystem. Psychedelic Alpha. <https://psychedelicalpha.com/news/julia-mande-consider-the-conditions-growing-a-psychedelic-ecosystem>
38. Zelner, B. A. (2020, April 15). *The pollination approach to delivering psychedelic-assisted Mental Healthcare*. Multidisciplinary Association for Psychedelic Studies (MAPS). <https://maps.org/news/bulletin/the-pollination-approach-to-delivering-psychedelic-assisted-mental-healthcare/>
39. *Registrering som registreret Socialøkonomisk virksomhed*. erhvervsstyrelsen.dk. (n.d.). <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-registrering-som-registreret-socialoekonomisk-virksomhed>
40. Gjerding, H. R., & Rask, J. R. (2021). *Kooperativ Håndbog: Iværksætteri I Fællesskab*. Nemo.
41. *Kooperationen: For en Bedre Verden*. (n.d.). <https://kooperationen.dk/forside/>
42. Billiet, A., Dufays, F., Friedel, S., & Staessens, M. (2021). The resilience of the cooperative model: How do cooperatives deal with the covid-19 crisis? *Strategic Change*, 30(2), 99–108. <https://doi.org/10.1002/jsc.2393>
43. Evans, J. (2023, March 11). Synthesis and the shadow of psychedelic capitalism. <https://www.ecstaticintegration.org/p/synthesis-and-the-shadow-of-psychedelic>
44. Cueto, I. (2023, July 31). “I’m terrified”: Patients scramble for treatment after 13 ketamine clinics shut down. STAT. <https://www.statnews.com/2023/03/17/ketamine-clinics-shut-down-patients-scrambling-treatment/>
45. Devenot, N., Seale-Feldman, A., Smith, E., Noorani, T., Garcia-Romeu, A., & Johnson, M. W. (2022). Psychedelic identity shift: A critical approach to set and setting. *Kennedy Institute of Ethics Journal*, 32(4), 359–399. <https://doi.org/10.1353/ken.2022.00220>
46. Henriksen, S. M. (2022). No Magic Pill – An antropological study on psychedelic integration among psychedelic users in Denmark (thesis). Københavns Universitet, København.
47. Hauskeller, C. (2022). Individualization and Alienation: Paradoxes in Psychedelic Psychotherapy. In *Philosophy and psychedelics: Frameworks for exceptional experience*. essay, Bloomsbury Academic.
48. Evans, J. (2021, February 5). *Protecting people from the side effects of psychedelic therapy*. Medium. <https://medium.com/swlh/protecting-people-from-the-side-effects-of-psychedelic-therapy-c0b484c5ae85>
49. Nayak, S. M., & Griffiths, R. R. (2022). A single belief-changing psychedelic experience is associated with increased attribution of consciousness to living and non-living entities. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.852248>